

ย้อนพิจารณาพระราชโองบายว่าด้วยอัตลักษณ์ของปัตตานีในสมัยราชาธิปไตย รัตนโกสินทร์

พรพรรณงาม เก้าธรรมสาร*

บทคัดย่อ

ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างสยาม-ปัตตานี ได้สะท้อนให้เห็น “อัตลักษณ์” ของประชากรและสังคมของดินแดนที่เคยเป็นรัฐปัตตานีซึ่งแสดงออกในด้านต่างๆ นับจากถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของสยามนับจากรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ที่น่าสนใจก็คือพระราชโองบายของพระมหากษัตริย์ไทยที่ตอบสนองต่อลักษณะพิเศษเหล่านั้นของสังคมปัตตานีที่มีความแตกต่างจากสังคมไทยส่วนใหญ่ ในบริบทของความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ปัจจุบัน การย้อนพิจารณาความสัมพันธ์สยาม-ปัตตานีที่มีมาในอดีต ซึ่งได้พัฒนาผ่านความขัดแย้งที่รุนแรงจนเป็นสงครามขึ้นหลายครั้งหลายครา นับเป็นเวลาร่วมหลายทศวรรษ รวมถึงต้องเผชิญวิกฤติทางการเมืองที่คุกคามการปกครองดินแดนส่วนนั้นทั้งจากภายในและภายนอกประเทศหลายระลอก น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินรัฐประศาสนนโยบายของประเทศไทยในดินแดนนั้นในปัจจุบัน ทั้งในแง่การทบทวนบทเรียนที่เป็นความผิดพลาดหรือจุดอ่อนซึ่งควรหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดซ้ำขึ้นอีก ขณะเดียวกันก็ควรได้แรงบันดาลใจสร้างสรรค์จากความสำเร็จในหลายกรณีของพระราชโองบายของพระมหากษัตริย์ไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ที่โปรดให้ใช้ในการหาทางออกจากวิกฤตินั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติที่ชี้ให้เห็นถึง “อัตลักษณ์” ของประชากรและสังคมวัฒนธรรมในดินแดนส่วนนี้ที่โปรดให้ความใส่ใจพระทัยเป็นพิเศษ

* นักวิชาการอิสระ